

Galeria Znakomitych Polek

WANDA ŁANDOWSKA

wybitny krzewiciel klawesynu i muzyki dawnej (1878 – 1959)

W 2009 roku mija 50 rocznica zgonu Wandy Łandowskiej. Wanda Łandowska urodziła się 5 lipca 1879 roku w Warszawie. Lekcje gry na fortepianie pobierała od czwartego roku życia. Studiowała u Aleksandra Michałowskiego w konserwatorium w Warszawie, które ukończyła w 1891 roku.

W latach 1893-1897 w Berlinie studiowała kompozycję u Henryka Urbana – nauczyciela m. in. Ignacego Paderewskiego. Jej kompozycje są dziś zapomniane, ale w początku XX wieku budziły pewne zainteresowanie. Tym bardziej, że Łandowska jako pierwsza z polskich kompozytorek pisała w stylu nowoczesnym. Ale jeszcze we wczesnym okresie swojej drogi artystycznej, głęboko poznając muzykę mistrzów XVIII wieku Łandowska została zauroczona instrumentem poprzednikiem

fortepianu, z dwiema klawiaturami i całym innym dźwiękiem, który akurat w czasach jej młodości, w Niemczech i we Francji zaczęto powoli przywracać do życia koncertowego.

I podjęła się w Paryżu trudnego zadania odrodzenia muzyki renesansowej i barokowej. Wkrótce Łandowska stała się czynnym krzewicielem klawesynu, jego odrodzenia i wprowadziła zwyczaj wykonywać „fortepianowe” (niby) dzieła mistrzów epoki baroku: Bacha, Haendla, Skarłatego, Kupereña na klawesynie, dla którego one i były stworzone. Grała na instrumencie współczesnym zbudowanym w 1912 roku przez firmę „Pleyel” na podstawie modeli zachowanych w muzeach oraz z uwzględnieniem jej w wskazówek. W 1913 roku Łandowska zostaje zaangażowana do berlińskiej szkoły „Hochschule für Musik”, gdzie otworzyła pierwszą na świecie klasę gry na klawesynie. Często koncertowała w Ameryce i Europie. W lipcu 1927 roku we Francji w Saint-Leu-la-Forêt założyła Szkołę muzyki dawnej i kierowała nią. Jej geniusz artystyczny z równą mocą ujawniał się i w działalności wykładowczej i wykonawczej.

Swoją sztuką wykonawczą Wanda Łandowska walczyła o przywrócenie wielkim wartościom muzyki dawnej miejsca, które naprawdę im przystoi we współczesnej kulturze. Pisała również naukowe prace i szkice teoretyczne, wzmocnione jej głęboką i gruntowną wiedzą. Obecnie Łandowska

uważana jest za wielkiego poprzednika obszernej dziedziny – praktycznej i teoretycznej interpretacji muzyki dawnej. Ta działalność zapewniła Łandowskiej honorowe miejsce w dziejach światowej kultury.

W latach międzywojennych Łandowska wystąpiła z koncertami w Polsce. W 1941 roku przeniosła się do Stanów Zjednoczonych, gdzie również koncertowała, dawała lekcje i kontynuowała pracę nad nagraniami. Na fortepianie nagrywała dzieła Mozarta i Haydna, na klawesynie Bacha.

Wanda Łandowska wychowała wielu wybitnych klawesynistów, interpretatorów muzyki dawnej. Do najwybitniejszych należą: I. Iturbi, C. Curzon, R. Kirkpatrick, R. Berlin, M. Trombini-Kazuro, I. Wysońska-Ochlewska, E. Altberg i A. Weissenberg.

Była również autorką książek poświęconych muzyce dawnej oraz problemom jej wykonawstwa.

Opracował **W. Wasiliew**

TURYSTYKA

Pod patronatem świętego Dominika

Jak zawsze latem, w Gdańsku odbyła się tradycyjna coroczna wystawa św. Dominika. Wielu kaliningradczyków odwiedziło ją.

- Tradycja przeprowadzenia tego jarmarku pochodzi z głębi wieków, kiedy do Gdańska w środku lata przywożono towary z wielu miast wchodzących w skład Hanzy - mówi prezydent „Polskiego Klubu” w Kaliningradzie Irina Litwinowicz. – Oczywiście było też miejsc

ce dla rozmaitych polskich towarów z najbardziej oddalonych zakątków kraju.

Współczesny jarmark geograficznie może i ustępuje ówczesnemu, lecz na pewno nie swoim rozmachem. Całe historyczne centrum miasta – od Targu Węgielnego do Rybnego – jest oddane

w tych dniach imprezom jarmarkowym i pawilonom.

Kogut – symbol jarmarku św. Dominika

